

Seletuskiri Hiiumaa Vallavolikogu otsuse
eelnõu „Eesti Vabariigi omandis olevate
Rehe ja Saarnaki välibaasi ning Hanikatsi
välibaasi kinnisasjade otsustuskorras tasuta
võõrandamise taotlemine“ juurde

**Hiiumaa Vallavolikogu otsuse eelnõu kohaselt taotletakse Eesti Vabariigi omandis ja
Kliimaministeeriumi valitsemisel olevate Rehe ja Saarnaki välibaasi ning Hanikatsi
välibaasi kinnisasjade otsustuskorras tasuta võõrandamist Hiiumaa vallale.**

Asjaõigusseaduse § 64¹ kohaselt kinnisomandi üleandmiseks ja kinnisasja koormamiseks asjaõigusega, samuti kinnisasja koormava asjaõiguse üleandmiseks, koormamiseks või selle sisu muutmiseks on nõutav õigustatud isiku ja teise poole notariaalselt tõestatud kokkulepe (asjaõigusleping) ja sellekohase kande tegemine kinnistusraamatusse, kui seadus ei sätesta teisiti.

Riigimaa munitsipaalomandisse taotlemisel lähtutakse riigivaraseaduse § 29 lg 1 p 2 ja § 33 lg 1 p-s 1 sätestatust. Riigivaraseaduse alusel on lubatud riigivara võõrandada tasuta või alla hariliku väärtuse, kui see on vajalik kohaliku omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks, sealhulgas kogukonna ühistegevuseks. Valla vaates oleks oluline säilitada Hiiumaa laidude ajaloolisi kooslusi ja kujundada nende tulevikku. Kinnistuse üleandmise põhjuseks on see, et vara ei ole otseselt vajalik RMK-le põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmiseks. Küll on vara vajalik Hiiumaa laidude maastikukaitseala kaitse-eesmärkide täitmiseks. Hiiumaa vald on huvitatud riigiga koostööst, et nende eesmärkide täitmiseks kaasata enam kohalikku kogukonda ja anda neile võimalus oma traditsioonilise elulaadi rakendamiseks laidudel ja kasutada selleks Saarnaki ja Hanikatsi laiul asuvaid hooneid. Lisaks annab see võimaluse Ülikoolidel jätkata teadustööga Hiiumaa laidudel, millel on juba pikk ajalugu läbi Mereinstituudi, kes on pikalt seiranud Eesti kalavarusid Hiiumaa laidude piirkonnas ning kasutanud Saarnakit iga-aastaselt ühe oma baasina ja ühtlasi loob tingimused kaasata teisi ülikoole ja haridusasutusi läbi võimaluse luua sinna praktikabaas loodus ja pärandkultuuri hariduse andmiseks, kaasates nii kohalike Hiiumaa kui ka riiklike haridusasutusi. Praktikabaas toetaks ka kultuuri ja loomealaste tegevuste läbiviimist, millel on pikk ajalugu kuna laid on olnud peatuspaigaks paljudele kultuuri ja loomeinimestele.

Vallavalitsus on arvamusel, et Rehe, Saarnaki välibaasi ja Hanikatsi välibaasi kinnistud ei ole vajalikud riigivara valitsejale või volitatud asutusele riigivõimu teostamiseks või muul avalikul eesmärgil. Rehe ja Saarnaki välibaasi kinnistul ei ole hetkel siduvat hoolduslepingut, Hanikatsi hooldamisleping on kehtiv. Riigimetsa Majandamise Keskus, kes on korraldanud nimetatud kinnistute haldamist on teavitanud et soovib kinnistutest loobuda, kuna nende haldamine ja hooldamine ei ole RMK põhimäärusest tulenevate ülesannete täitmiseks vajalik. RMK pakkus Rehe ja Saarnaki välibaasi kinnistuid Tartu Ülikoolile, et jätkuksid erinevate koostööpartnerite haridus-, teadus- ja koolitustegevused. Tartu Ülikool ei soovinud ise vastu võtta kuna neil on juba mitu välibaasi ja toetas oma kirjas nr 1-14/RE/19620 kinnistute üle andmist Hiiumaa vallale. RMK andis 15.08.2024 Leigri väljak 5 toimunud kokkusaamisel kus osalesid riigikogu, ülikooli, volikogu, vallavalitsuse ja Salinõmme külaseltsi esindajad, et soovib kinnistutest võimalikult kiiresti vabaneda ja kui vald ei ole huvitatud, siis liigutakse edasi vastavalt metsaseaduse ja RMK põhimääruse järgi ehk vara võõrandatakse avalikul enampakkumisel. Ümarlaual jõudsi me aruteludega sinna, et teemat võiks käsitleda kui pilootprojekti, unikaalset lahendust. Riigi, riigiasutuste, kohaliku omavalitsuse ja kolmanda sektori koostöös.

1. Üleandmise-vastuvõtu protsess Eesti Vabariigilt Hiiumaa vallale 3-6 kuud
2. Pilootprojekti ettevalmistus ja planeerimine. Paralleelselt koostööpartneritega kokkulepete sõlmimine: 6 kuud

3. RMK-lt puitmaterjali ettevalmistamine ja tarne (otsusele lisatud „Saarnaki hoonete puiduvajadus“): hiljemalt 2025-2026 talvel

4. Hoonete etapilised taastamistööd: 1-10 aastat

Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Salinõmme külas asuva Rehe kinnisasi
<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/KvAnrm07>

(katastritunnus , 63902:001:0577 pindala 3920 m², sihtotstarve ühiskondlike ehituste maa 50%, elamumaa 25%, kaitsealune maa 25%. Omandataval kinnisasjal asuvad ehitisregistri järgselt järgmised hooned: laut ja rehehoone.

Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Salinõmme külas asuva Saarnaki välibaas kinnisasi
<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/qoHFAhwP>

(katastritunnus 63902:001:0666, pindala 6229 m², sihtotstarve ühiskondlike ehituste maa 100%. Omandataval kinnisasjal asuvad ehitisregistri järgselt saun, tuulik ja kõrvalhoone.

Hiiu maakonnas Hiiumaa vallas Salinõmme külas asuva Hanikatsi välibaas kinnisasi
<https://xgis.maaamet.ee/xgis2/page/link/3Q3lhUY7>

(katastritunnus 63902:001:3680 pindala 10395 m², sihtotstarve kaitsealune maa 100%. Omandataval kinnisasjal asuvad ehitisregistri järgsel elamu ja kolm kõrvalhoonet

Lingil asuvad kalkulaatiivsed renoveerimise arvestused koos eskiisjoonistega:
[Saarnaki hoonete hinnang](#)

Keskkonnaministri 28. aprilli 2010 määruse nr 14 „Keskkonnaministeeriumi valitsemisel oleva kinnisvara kasutamiseks andmise ja võõrandamise kord“ alusel algatatakse riigiomandis oleva kinnisaja võõrandamine sellekohase taotluse alusel, mis tuleb esitada riigivara valitsejale Kliimaministeeriumile või volitatud asutusele Riigimetsa Majandamise Keskusele.

Riigivaraseaduse § 63 lõige 2 sätestab, et riigivara otsustuskorras võõrandamisel katab võõrandamise kulud riigivara omandaja (notaritasu ja riigilõiv).

Hergo Tasuja
vallavanem